

**UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE**

TEZĂ DE DOCTORAT

**DELEGAREA LEGISLATIVĂ.
STUDIU DE DREPT COMPARAT**

- REZUMAT -

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT
prof. univ. dr. **Gheorghe Dănișor**

DOCTORAND
Alexandru Otilia Ștefana

CRAIOVA
2009

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT
DELEGAREA LEGISLATIVĂ. STUDIU DE DREPT COMPARAT

CUPRINSUL LUCRĂRII

INTRODUCERE

CAPITOLUL I - CADRUL GENERAL AL EXERCITĂRII PUTERII ÎN STATUL DE DREPT

SECȚIUNEA 1 Considerații generale privind organizarea și funcționarea statului de drept

- § 1. Societate și drept
- § 2. Sistem social
- § 3. Stat
  - 3.1. Structura de stat
  - 3.2. Forma de guvernământ
  - 3.3. Regimul politic
- § 4. Democrație

SECȚIUNEA a 2-a Geneză și evoluția principiului separației puterilor în stat

- § 1. Platon și Aristotel
- § 2. John Locke
- § 3. Jean Jacques Rousseau și Montesquieu
- § 4. Doctrina americană cu privire la teoria separației puterilor în stat
- § 5. Interpretarea teoriei separației puterilor în stat în secolul al XX-lea

SECȚIUNEA a 3-a Delegarea legislativă și respectarea principiului separației puterilor în stat

- § 1. Aspecte generale
- § 2. Criza parlamentarismului
- § 3. Extinderea competențelor de reglementare a autorităților puterii executive
- § 4. Inflația legislativă și idealul legii rare

SECȚIUNEA a 4-a Concluzii parțiale privind cadrul general al exercitării puterii în statul de drept

CAPITOLUL II - ROLUL PARLAMENTULUI ÎN STATUL DE DREPT

SECȚIUNEA 1 Considerații generale privind exercitarea puterii legislative

- § 1. Parlamentul, creație a practicii sociale
- § 2. Legitimitatea puterii legislative
- § 3. Intervențiile puterii executive și ale justiției în exercitarea puterii legislative

SECȚIUNEA a 2-a Funcția de reprezentare

- § 1. Asimetria distribuției competențelor. Bicameralismul.
  - 1.1. Camerele superioare
  - 1.2. Camerele inferioare
- § 2. Reprezentarea, grupurile de interese și partidele politice
  - 2.1 Reprezentarea și grupurile de interese
  - 2.2. Reprezentarea și partidele politice

- 2.2.1. Permanența divizării dreapta/stânga
- 2.2.2. Capacitatea partidelor de a asigura reprezentarea

SECȚIUNEA a 3-a Funcția decizională

- § 1. Distribuirea competențelor
  - 1.1. Distribuirea constituțională a competențelor între puterea legislativă și cea executivă
  - 1.2. Distribuirea competențelor în interiorul legislativului
- § 2. Organizarea activităților parlamentare
  - 2.1. Activitatea comisiilor de specialitate
  - 2.2. Activitatea în cele două Camere și în cadrul ședințelor în plen
- § 3. Impactul bicameralismului asupra exercitării funcției decizionale

SECȚIUNEA a 4-a Funcția de control

- § 1. Persistența și limitele formelor de control tradiționale
  - 1.1. Teorie și realitate în exercitarea formelor de control tradiționale
  - 1.2. Controlul bugetar și financiar
- § 2. Creșterea rolului controalelor fără sancțiune
  - 2.1. Întrebările
  - 2.2. Interpelările
  - 2.3. Comisiile de anchetă

SECȚIUNEA a 5-a Concluzii privind rolul Parlamentului în statul de drept

CAPITOLUL III - ROLUL PUTERII EXECUTIVE ÎN STATUL DE DREPT

SECȚIUNEA 1 Considerații generale

- § 1. Dificultăți în delimitarea exactă a rolului puterii executive
- § 2. Aplicarea legilor și puterea de reglementare, esența rolului puterii executive
- § 3. Limitele rolului puterii executive în statul de drept
  - 3.1. Legalitate și oportunitate în exercitarea puterii executive
  - 3.2. Limitele delegării competențelor

SECȚIUNEA a 2-a Tipologia puterilor executive

- § 1. Aspecte generale
- § 2. Executivul monocefal: modelul american
  - 2.1. Cadrul constituțional
  - 2.2. Statutul prezidențial
- § 3. Executivul dualist
  - 3.1. Șeful statului
    - 3.1.1. Șef de stat ales prin sufragiu universal direct
    - 3.1.2. Șef de stat ales de Parlament
    - 3.1.3. Principalele atribuții ale șefului statului
  - 3.2. Guvernul
    - 3.2.1. Primul-ministru
    - 3.2.2. Miniștrii
- § 4. Structurile guvernamentale
  - 4.1. Vicepreședinții
  - 4.2. Miniștrii de stat și miniștrii fără portofoliu
  - 4.3. Miniștrii titulari de portofoliu

4.4. Secretarii de stat

SECȚIUNEA a 3-a Concluzii privind rolul puterii executive

CAPITOLUL IV - TEORIE ȘI PRACTICĂ ÎN RELAȚIA PARLAMENT-GUVERN. ANALIZĂ COMPARATIVĂ

SECȚIUNEA 1 Considerații generale

SECȚIUNEA a 2-a Etapele colaborării legislative dintre Parlament și Guvern

- § 1. Inițiativa legislativă
  - 1.1. Proiectele de legi, propunerile legislative și amendamentele
  - 1.2. Inadmisibilitățile legislative
- § 2. Procedura legislativă
  - 2.1. Dezbaterile în comisiile de specialitate și în plenul Camerei
  - 2.2. Procedura de vot
- § 3. Transmiterea inițiativei legislative la cealaltă Cameră
  - 3.1. Adoptarea la intervenția primului-ministru
  - 3.2. Comisiile mixte (comisiile de mediere)
- § 4. Posibile intervenții ale șefului statului și ale Curții Constituționale – Reexaminarea la cererea Președintelui și controlul de constituționalitate a legilor
  - 4.1. Solicitarea unei alte deliberări din partea șefului statului
  - 4.2. Controlul privind conformitatea cu Constituția sau controlul constituționalității legilor adoptate de Parlament
- § 5. Promulgarea, publicarea și intrarea în vigoare a legii

SECȚIUNEA a 3-a Delegarea legislativă, procedură excepțională de exercitare a puterii în stat

- § 1. Suveranitatea națională, puterea constituentă și puterea constituită
- § 2. Delegata potestas non delegatur
- § 3. Delegarea legislativă, formă de conlucrare între Parlament și Guvern
  - 3.1. Este Parlamentul „unicul” și „supremul” legiuitor?
  - 3.2. Delegarea legislativă exprimă voința puterii constituante
- § 4. Delegarea legislativă de la practicarea de facto la omologarea de jure
  - 4.1. De la Regulamentele Organice la Constituția din 1923
  - 4.2. De la Constituția de la 1923 la Revoluția din decembrie 1989
- § 5. Privire comparativă asupra delegării legislative
  - 5.1. Procedura legislativă; privire comparativă
  - 5.2. Fundamentarea constituțională a delegării legislative în țări europene

SECȚIUNEA a 4-a Sisteme de control asupra constituționalității

- § 1. Lipsa controlului asupra constituționalității legilor
- § 2. Controlul constituționalității legilor limitat în ceea ce privește competențele
- § 3. Sistemele de control asupra constituționalității legilor cu dezvoltare jurisprudențială moderată
- § 4. Sisteme de control asupra constituționalității legilor puternic dezvoltate

CAPITOLUL V - ANALIZA SWOT A DELEGĂRII LEGISLATIVE

SECȚIUNEA 1 Considerații prealabile

SECȚIUNEA a 2-a Regimul juridic al delegării legislative după decembrie 1989

§ 1. Ordonanțele Guvernului

1.1 Cadrul normativ. Limite legale și imperfecțiuni

1.2. Examen teoretic. Divergențe conceptuale

§ 2. Unele decrete cu caracter normativ ale Președintelui României

SECȚIUNEA a 3-a Examen practic al delegării legislative prin Ordonanțele Guvernului

§ 1. Ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi de abilitare – ordonanțele simple.

1.1. Analiza ordonanțelor simple în perioada 2000-2009

1.1.1. Aprobarea ordonanțelor simple

1.1.2. Respingerea ordonanțelor simple

1.1.3. Categoriile de ordonanțe după obiectul de reglementare

§ 2. Ordonanțele de urgență

2.1. Analiza ordonanțelor de urgență în perioada 2000-2009

2.1.1. Aprobarea ordonanțelor de urgență

2.1.2. Respingerea ordonanțelor de urgență

2.1.3. Categoriile de ordonanțe de urgență după obiectul de reglementare

2.1.4. Raportul legi/ordonanțe ale Guvernului

SECȚIUNEA a 4-a Examen critic prin analiza SWOT a delegării legislative

§ 1. Idei prealabile

§ 2. Parlamentul titularul puterii legislative

2.1. Puncte tari

2.1. Puncte slabe

2.2. Oportunități

2.3. Amenințări

§ 3. Puterea executivă, beneficiar al delegării legislative

3.1. Punctele tari

3.2. Puncte slabe

3.3. Oportunități

3.4. Amenințări

CONCLUZII - CONSOLIDAREA ROLULUI PARLAMENTULUI, GARANȚIE A DEMOCRAȚIEI STATULUI DE DREPT

BIBLIOGRAFIE

A. Monografii

B. Studii și articole în reviste de specialitate

C. Alte lucrări

D. Legislație și Regulamente parlamentare

E. Decizii ale Curții Constituționale

F. Dicționare

G. Surse internet:

H. Pagini de internet ale parlamentelor și ale Curților Constituționale

SINTEZE ALE PĂRȚILOR PRINCIPALE ALE LUCRĂRII

INTRODUCERE

Importanța și actualitatea cercetării temei

Delegarea legislativă reprezintă o problemă deosebit de importantă și de actuală a societății noastre. Am încercat pe parcursul lucrării ca, în limitele posibilităților, să ne cantonăm, în principal, în zona disfuncțiilor, potențiale sau existente, ale sistemului democrației constituționale. Am pornit acest demers cu credința sinceră că evidențierea acestora ar putea îndemna ca acestea să fie evitate sau, cel puțin, diminuate. Pe de altă parte, am avut dorința de a sugera necesitatea perfecționării practicilor actuale de exercitare a democrației constituționale, pornind de la observația că, pe măsură ce statul de drept democratic a câștigat teren perfecționându-și legislația, instituțiile și procedurile au început să profileze slăbiciunile și limitele sale.

În mod frecvent au apărut și s-au argumentat opinii avizate potrivit cărora statul de drept este un proces susceptibil de a prezenta mișcări de reflux apreciindu-se chiar că un proces degenerativ transformă sistemele politice, lucru ce ne-a îndreptățit să credem în existența unei adevărate crize a statului de drept.

Obiectul pe care l-am propus prin această lucrare a fost acela de a pune în discuție unele observații și unele opinii pe care ni le-am format în legătură cu problemele clasice legate de Constituție, de democrație și de legătura dintre ele, reflectată în practica organizării și funcționării structurilor de putere din țara noastră.

În acest sens, am pornit de la ideea că prin Constituție ar trebui să înțelegem nu numai un act normativ care reglementează într-un anumit mod organizarea și funcționarea puterilor statului și raporturile acestora cu cetățenii, dar și o lege fundamentală care să răspundă celor două deziderate înscrise în „Declarația drepturilor omului și cetățeanului”, încă de la Revoluția franceză de la 1789 și anume recunoașterea drepturilor și a libertăților fundamentale și dezideratul că legea fundamentală trebuie să stabilească o structură a organelor de decizie colectivă care să aibă în vedere separarea puterilor, mai exact a competențelor distribuite diferitelor autorități, astfel încât nicio autoritate publică să nu poată deține o putere absolută.

Într-un stat de drept, nicio putere nu se poate supraordona celorlalte.

Ceea ce am considerat că prezintă interes este faptul că se recurge din ce în ce mai des la noțiunea de *guvernare*, fapt ce ne-a determinat să ne întrebăm dacă este doar o „modă” sau acest fapt are un conținut real care îi conferă o poziție specială în vocabularul politico-juridic?

Astfel, în contextul politico-juridic actual am considerat că întreaga problematică a mecanismelor prin care se adoptă legile prezintă o importanță deosebită și cu atât mai mult condițiile legale și procedurile prin care puterea legislativă poate delega adoptarea actelor normative cu forță juridică primară către puterea executivă.

CAPITOLUL I

Cadrul general al exercitării puterii în statul de drept

Acest prim capitol este structurat în 4 secțiuni: Secțiunea 1 - *Considerații generale privind organizarea și funcționarea statului de drept*; Secțiunea a 2-a - *Geneza*

și evoluția principiului separației puterilor în stat; Secțiunea a 3-a - Delegarea legislativă și respectarea principiului separației puterilor în stat și Secțiunea a 4-a - Concluzii parțiale privind cadrul general al exercitării puterii în statul de drept. La rândul lor, cele 4 secțiuni sunt structurate pe paragrafe și sub-paragrafe.

În cadrul acestui capitol am dorit să evidențiem evidenta criză a parlamentarismului pe fondul căreia s-a produs extinderea, uneori exagerată, a competențelor de reglementare primară a autorităților puterii executive. Consecința, unanim constatată, este inflația legislativă, cu alte cuvinte amplificarea cantitativă a legislației, concomitent cu o scădere dramatică a calității acesteia reflectată în dese modificări ale actelor normative.

Într-un asemenea context, credem că delegarea legislativă, ca cea mai importantă expresie a delegării de putere, a avut și are un rol deosebit iar studiul empiric asupra realității modului de exercitare a acesteia constituie o problemă de interes, mai cu seamă în condițiile restricțiilor impuse prin interpretarea clasică a principiului separației puterilor în stat.

Ceea ce am încercat să redăm pe parcursul acestui capitol a fost faptul că *statul-națiune* constituie un prototip care a dat naștere unor structuri de putere diversificate care sunt rezultatul unor multiple realități. Nu există *un stat*, deci un singur model al structurii de putere, a cărui copie să fi fost multiplicată pe toate continentele, ci *mai multe tipuri de stat*, cu mai multe tipuri de structuri de putere, purtătoare ale specificităților societăților respective.

Nu putem încheia succintele concluzii privind cadrul general al exercitării puterii în statul de drept fără a preciza că o analiză științifică veritabilă asupra temei ce face obiectul acestei lucrări, respectiv, delegarea legislativă, nu se poate realiza printr-o abordare monodisciplinară fie aceasta chiar dreptul constituțional și, prin urmare, se impune o abordare interdisciplinară în care filozofia, teoria dreptului, politologia și sociologia își au un rol important.

CAPITOLUL II

Rolul Parlamentului în statul de drept

Al doilea capitol al tezei de doctorat este structurat pe 5 secțiuni astfel: Secțiunea 1- *Considerații generale privind exercitarea puterii legislative*; Secțiunea a 2-a – *Funcția de reprezentare*; Secțiunea a 3-a – *Funcția decizională*, Secțiunea a 4-a – *Funcția de control* și Secțiunea a 5-a - *Concluzii privind rolul Parlamentului în statul de drept*. La rândul lor, cele 5 secțiuni sunt structurate pe paragrafe și sub-paragrafe.

Pe parcursul celui de-al doilea capitol am încercat să arătăm care este evoluția rolului Parlamentului în statul de drept. Am pornit de la câteva considerații generale, ca apoi să detaliem principalele funcții ale Parlamentului.

După analiza efectuată pe parcursul întregului capitol se ridică o serie de întrebări: Cum se poate evalua rolul parlamentarilor contemporani și al locului acestora în cadrul instituțiilor? Declinul parlamentelor, atât de des evocat, este real și dacă da, este implacabil? Adunările parlamentare sunt condamnate să fie doar scene de teatru căzute în dizgrație? Pentru a răspunde la aceste întrebări, trebuie să ne debarasăm, în prealabil, de mitul care planează în general asupra acestei dezbateri, și anume existența unui gen de vârstă de aur parlamentară în timpul căreia parlamentele, expresie a voinței democratice, s-ar fi aflat la centrul dispozitivului constituțional, controlând în mod eficient Guvernul și

stăpânind procesul legislativ. Admițând că parlamentele au fost în mod clar mai puternice sau mai influente în unele epoci sau în unele țări (în principal în Marea Britanie, SUA și Franța), această apreciere trebuie relativizată. În primul rând, puterea parlamentară a fost adesea exagerată din motive strategice de cei care căutau să creeze o societate mai liberă, mai puțin autoritară. Am arătat, astfel, că în Franța, parlamentarismul britanic a fost ridicat la rang de mit din necesitatea luptelor politice naționale. În al doilea rând, aceste parlamente, atunci când erau puternice sau păreau că sunt puternice, nu îndeplineau decât la modul imperfect funcția lor dintâi, și anume aceea de reprezentanți ai poporului; sufragiul cenșitar, corupția electorală, presiunile puterii instalate, etc. constituiau mai degrabă regula decât excepția. În al treilea rând, am cam uitat că „declinul” parlamentar denunțat astăzi este deja foarte vechi.

Dacă acceptăm că nu luăm drept evidentă pretinsa putere parlamentară apusă, atunci situația actuală pare mai puțin gravă decât este descrisă adesea. Mai întâi, parlamentele contemporane au fost rareori atât de reprezentative ca în ziua de astăzi: sufragiul este prin tendință universal, garanțiile privind buna derulare a alegerilor sunt reafirmate fără întrerupere, decupajul electoral, fără să fie întotdeauna perfect, devine el însuși just și mai bine controlat de democrațiile occidentale. În plus, deputații, deși aleși într-o circumscripție anume, se apropie din ce în ce mai mult de idealul inițial al democrațiilor reprezentative: ei sunt din ce în ce mai mult aleșii nației grație funcției de integrare a partidelor și rolului mass-media care „naționalizează” problemele și dezbaterile. În plus, parlamentele rămân forumuri privilegiate ale vieții politice și din acest punct de vedere, audiența lor, departe de a scădea, a crescut datorită mediatizării presei, a radioului și televiziunii care constituie relee și amplificatoare ale dezbaterii parlamentare. Acest rol este esențial deoarece parlamentele constituie locul privilegiat de discuție în care sunt dezbătute problemele țării, politicile guvernamentale și acțiunile administrației. Parlamentele, cel puțin în Europa, rămân locuri privilegiate de recrutare (sau cel puțin de legitimare) a personalului guvernamental. Nici nu se pune problema accesului la o funcție guvernamentală (cu rare excepții) în Marea Britanie, Italia, Germania și Franța, dacă nu s-a dovedit calitatea în haina de parlamentar. Doar SUA se distinge din acest punct de vedere. În plus, importanța crescândă a partidelor în Europa contribuie la consolidarea legăturilor și schimburilor între Guvern și Parlament, la profesionalizarea personalului politic, la concilierea părerilor antagoniste ale grupurilor.

Credem, însă, că rolul parlamentarului nu se reduce la adoptarea legilor. El se situează mai întâi mai în amonte, în determinarea programelor partidelor, în fixarea agendei politice, în negocierea cu executivul a proiectelor de legi. Ulterior, Parlamentul, fie în plen, fie în comisie, va modifica mai mult sau mai puțin substanțial proiectele guvernamentale și propunerile parlamentare. În definitiv, distincția între proiectele de legi de origine guvernamentală și propunerile legislative care provin de la parlamentari este mai degrabă formală decât materială. În cazul american, este evident că numeroase „propuneri” emană de la executiv. Dar și contrariul este adevărat, căci guvernele nu pot să nu țină seama de părerile și opiniile parlamentarilor în momentul pregătirii proiectelor. Destul de des, unele proiecte guvernamentale se nasc din conjuncția și sinteza propunerilor legislative depuse anterior.

Declinul parlamentar este adesea descris ca fiind mai accentuat în mod special în materie de control. Dar și aici, și fără a nega dificultatea pe care o au parlamentele uneori în exercitarea unui control eficient, declinul parlamentar a fost exagerat prin concepția

dominantă conform căreia controlul se identifică cu chestiunea încrederii sau a moțiunii de cenzură. Or, exemplul american ne reamintește că un control eficient se poate instala fără „responsabilitate politică” în sensul parlamentar al termenului. În mod simetric, exemplul italian subliniază faptul că jocul de-a „răsturnarea Guvernului” la care se dedică Parlamentul constituie mai mult un mod de reglare de contur între partide decât un control veritabil asupra acțiunii executivului. Adevăratul control parlamentar în zilele noastre se exercită cel mai adesea în conjuncție cu opinia publică și, fără îndoială, nu a fost niciodată mai eficient decât este în prezent.

Bilanțul este, așadar, mai nuanțat decât pare la prima vedere, dacă luăm în calcul că modurile de intervenție a parlamentelor se exercită într-un context instituțional, politic și social foarte diferit de cel în care au fost concepute adunările. Prin urmare, putem considera că parlamentele au un rol central în democrația de tip occidental iar influența lor se limitează la spațiul strâmt și oficial în care se dezbate politica.

Concluzia care s-ar putea desprinde din acest capitol este aceea că Parlamentul s-ar putea să nu fie unicul centru de decizie, dar este, cu siguranță, centrul scenei politice în acest timp, iar politica are o mare influență asupra politicilor publice, care se vor concretiza în decizii.

CAPITOLUL III

Rolul puterii executive în statul de drept

Al treilea capitol al tezei de doctorat este structurat pe 3 secțiuni astfel: Secțiunea 1 – *Considerații generale*; Secțiunea a 2-a – *Tipologia puterilor executive* și Secțiunea a 3-a – *Concluzii privind rolul puterii executive*. La rândul lor, cele 3 secțiuni sunt structurate pe paragrafe și sub-paragrafe.

Pe parcursul celui de-al treilea capitol, am constatat că guvernele, fie cele din regimurile parlamentare, fie prezidențiale, constituie un element central al sistemului democrației constituționale în zilele noastre. Acest rol esențial se datorează mai multor factori. În primul rând, așa cum am subliniat pe întreg cuprinsul capitolului, guvernele și autoritățile sau serviciile publice (aparatele) pe care le controlează au beneficiat de o sporire a funcțiilor, mijloacelor și personalului lor fără echivalent față de alte zone ale puterii. La începutul secolului al XIX-lea, angajații din aparatul prezidențial american și ai guvernului federal sau ai guvernului central britanic se asemănau ca număr celor din Congres și din Parlament. Astăzi – în ciuda importanței serviciilor congresului american – comparația nu ar mai avea niciun sens decât să sublinieze diferențele care separă mijloacele legislativului de cele ale executivului.

În al doilea rând, procesul modern de luare a deciziilor, care necesită acțiuni și reacții rapide, adesea secrete până la comunicarea lor oficială, și care privilegiază rolul partidelor și al conducătorilor acestora, întărește puterea echipelor restrânse, chiar a unicului responsabil, în detrimentul structurilor decizionale care sunt parlamentele. Chiar și într-un sistem atât de fragmentat cum este cel din S.U.A., Congresul rămâne o contragreutate importantă, rolul decisiv revenind, însă, președintelui. Dacă este slăbit sau pus în dificultate, atunci tot sistemul federal este dezorientat.

În fine, contragreutățile reciproce care permiteau legislativului să controleze executivul și invers sunt din ce în ce mai dezechilibrate. Responsabilitatea ministerială nu mai este pusă în joc sau atunci când este (sub o formă adesea para-constituțională cum este cazul Italiei), ea reprezintă, de fapt, nu atât controlul Parlamentului cât luptele între

partide sau între orientările din același partid. În schimb, procedurile de control și de constrângere la dispoziția executivului rămân active și puternice: dreptul de veto al președintelui american, procedurile expeditivă în Franța sau în Marea Britanie (angajarea responsabilității guvernamentale asupra unei legi grație art. 49 alin. (3), limitările constituționale. Chiar și faimosul *power of the purse* - controlul bugetar, nu mai reprezintă o armă în mâinile parlamentarilor, poate doar ca soluție marginală. În plus, întărirea *leadership*-ului partizan și rolul din ce în ce mai important atribuit formațiunilor politice de președinților și șefilor de guverne auuri esențiale, mai ales în sistemele parlamentare. Parlamentarii sunt de fapt mai degrabă dependenți de executiv decât contrariul.

Din această schimbare a raportului de forțe între parlamente și guverne, ar fi mult prea mult să tragem concluzia atotputerniciei executivelor. Acestea sunt supuse unor constrângeri naționale și internaționale, presiunii dinspre partide sau grupurile de interese și propriei lor administrații, care constituie tot atâtea limite considerabile asupra capacității lor de a comanda. Societățile contemporane sunt societăți complexe și dificile, a căror conducere nu permite, adesea, decât schimbări la limită. În ciuda *leadership*-ului și a carismei incontestabile a unor conducători, puterea guvernamentală este limitată de pluralitatea actorilor implicați în orice politică și de rezistența faptelor. Intră în logica lucrurilor ca aceștia să fie cei cărora le încredințăm cea mai mare putere și capacitate (Guvernului și administrației sale), care să suporte cel mai mult contrabalansările externe dat fiind că limitările interne asupra exercițiului puterii sunt erodate sau depășite.

CAPITOLUL IV

Teorie și practică în relația Parlament-Guvern. Analiză comparativă

Al patrulea capitol al tezei de doctorat este structurat pe 4 secțiuni astfel: Secțiunea 1 – *Considerații generale*; Secțiunea a 2-a – *Etapel colaborării legislative dintre Parlament și Guvern*; Secțiunea a 3-a – *Delegarea legislativă, procedură excepțională de exercitare a puterii în stat* și Secțiunea a 4-a – *Sisteme de control asupra constituționalității*. La rândul lor, cele 4 secțiuni sunt structurate pe paragrafe și sub-paragrafe.

Începând cu cel de-al patrulea capitol teza de doctorat sunt dezvăluite aspectele practice ale problematicei abordate. Sunt descrise în profunzime etapele procesului legislativ nu numai din punct de vedere al teoriei ci mai ales al practicii. În scopul abordării într-o manieră inedită am realizat o schemă logică a procesului legislativ la nivelul Parlamentului, iar apoi am realizat o serie de reprezentări grafice menite să susțină sau nu punctele de vedere exprimate teoretic.

Am abordat apoi problematica delegării legislative ca pe o măsură excepțională de exercitare a puterii încercând să surprindem evoluția acestei metode de legiferare de la primele ei apariții, atât la noi cât și în alte state, și până în zilele noastre. Instituția juridică a delegării legislative constituie o pârghie importantă a mecanismului de exercitare a puterii în statul de drept, a cărei aplicare în practica politico-juridică concretă generează a serie de situații ce ar putea constitui un derapaj de la principiile fundamentale ale democrației constituționale.

Este unanim acceptat că singurul deținător al suveranității este poporul care își exercită puterea fie direct, prin referendum dar mai ales indirect, prin organele reprezentative. Voința astfel exprimată ia forma legii în sensul de act normativ cu

caracter primar. Inițial, astfel după cum am arătat pe larg pe parcursul întregii lucrări au loc alegeri pentru formarea unei adunări reprezentative ca putere și autoritate constituantă, care are importanța menire de „delegare a puterilor prin Constituție către puterile constituite, adică cele care exercită cele trei funcții ale statului: legislativă, executivă și jurisdicțională. Odată aceste puteri delegate, ele nu pot fi redelegate prin voința titularilor lor: *delegata potestas non delegatur*”.

Valorile statului de drept: respectarea egalității între oameni, a demnității și libertăților lor, a democrației și valorilor liberalismului, cultul dreptului și limitarea puterii prin drept, etc. sunt asigurate prin amenajarea unor mecanisme formale de „... limitare a puterii prin încadrarea ei juridică cât mai strictă. Este vorba de devoluțiunea orizontală a puterii în cadrul formal al separației exercițiului funcțiilor statului, așa-zisa separație a puterilor în stat”.

Această devoluțiune orizontală alături de cea verticală generează o gradare a forței juridice a normelor comportamentale adoptate de diferitele autorități publice din cadrul celor trei puteri și, implicit, o ierarhizare formală a acestora de natură a stabili raporturile de producere care asigură validitatea normelor dar și asigurarea unui raport de conformitate între ele.

În finalul acestui capitol am analizat sistemele de constituționalitate a legilor în diverse țări și la noi, și am realizat de asemenea, reprezentări grafice ale situațiilor întâlnite la noi în țară.

CAPITOLUL V

Analiza SWOT a delegării legislative

Capitolul al cincilea al tezei de doctorat, și ultimul, este structurat pe 4 secțiuni astfel: Secțiunea 1 – *Considerații prealabile*; Secțiunea a 2-a – *Regimul juridic al delegării legislative după decembrie 1989*; Secțiunea a 3-a – *Examen practic al delegării legislative prin Ordonanțele Guvernului și Secțiunea a 4-a – Examen critic prin analiza SWOT a delegării legislative*. La rândul lor, cele 4 secțiuni sunt structurate pe paragrafe și sub-paragrafe.

Analiza SWOT efectuată pe parcursul acestui capitol a evidențiat, sperăm, într-o manieră concisă, punctele slabe ale delegării legislative atât la nivelul Parlamentului, de unde se delegă competența de reglementare primară, cât și practica Guvernului, beneficiarul delegării de putere de reglementare primară. Am încercat o adaptare a tipului de analiză SWOT pentru delegarea legislativă cu dorința de a evidenția atât punctele slabe cât și pe cele tari la nivelul celor două instituții fundamentale ale statului, Parlamentul și Guvernul, implicate în procesul de legiferare

Credem că prima, și poate cea mai importantă cauză a disfuncțiilor în practica acestei instituții juridice – delegarea legislativă, în special în materia ordonanțelor de urgență, constă în ambiguitatea textelor constituționale ce reglementează această materie, ambiguitate și confuzie agravate prin modificările aduse de revizuirea Constituției din 2003.

CONCLUZII

În cadrul concluziilor am prezentat ideile principale care se desprind din întreaga lucrare, iar pe baza acestor concluzii am formulat o serie de propuneri de *lege ferenda* de

clarificare, în primul rând, a prevederilor constituționale care guvernează delegarea legislativă și apoi a tuturor celorlalte componente ale acestui proces.

Astfel, extinderea și consolidarea instituției juridice a delegării legislative are loc pe fondul unei accentuate crize a parlamentarismului, a inflației legislative și a extinderii competențelor de reglementare a autorităților puterii executive.

Delegarea legislativă a apărut, inițial, pentru a asigura continuitatea exercitării puterii în situații de război sau de calamități naturale, când era mai greu să se asigure funcționarea promptă a autorității reprezentative dar care, în timp, și-a extins motivația folosirii sale și pentru altfel de situații ce țin de considerente social-economice. Fără a nega necesitatea creșterii randamentului în funcționare a tuturor autorităților statului, inclusiv cele din puterea executivă, **noi suntem de părere că grija primordială în procesul de modernizare a statului de drept, trebuie o acordăm consolidării democrației constituționale iar acest lucru poate fi realizat în primul rând prin consolidarea rolului Parlamentului care este cea mai importantă autoritate publică ce poate garanta democrația statului de drept.**

Nu putem ca în numele creșterii randamentului sau eficacității managementului politic la nivelul statului, să uităm învățămintele istoriei și mai ales faptul că statul de drept în sens strict poate exista și fără democrație, atâta timp cât dreptul nu mai este creația poporului suveran exprimată prin organele reprezentative, ci creația unor grupuri de interese, a unei oligarhii ajunsă la putere, deturnând principiile și procedurile democratice.

Democrația este o formă de guvernământ sau de regim politic, care constă, în esență, într-o serie de reguli care, în principal, stabilesc două lucruri, și anume: cine este autorizat să adopte deciziile colective și prin ce proceduri pot fi luate aceste decizii. Din păcate, în mai multe situații se tinde spre o denaturare a competenței de a decide de la un organism colegial de înaltă reprezentare cum este Parlamentul, spre un organ colegial restrâns, derivat din primul, cum este Guvernul, în a cărui funcționare se fac observate simptomele unei maladii care se face simțită mai peste tot și anume personalizarea gestiunii puterii, consecință firească a personalizării luptei politice. **În opinia noastră, asistăm la o deformare patologică a structurilor democrației constituționale, atâta vreme cât printr-o instituție juridică cum este delegarea legislativă ajungem să înregistrăm situația raportului ordonanțe/legi, de 90% după cum rezultă din analiza făcută la Capitolul V.**

De altfel, și accentuarea așa-zisei inflații legislative este cauzată și de practicarea abuzivă a delegării legislative care, în mod obligatoriu presupune, în cazul ordonanțelor simple, adoptarea a două legi, una anterior (cea de abilitare) și una posterior, cea de aprobare sau de respingere de către Parlament. La fel și în cazul ordonanțelor de urgență, acestea sunt dublate de o lege de aprobare sau o lege de respingere. Dacă avem în vedere că în multe situații legea de aprobare apare cu modificări și/sau completări, realizăm consecințele negative ale practicării abuzive a instituției delegării legislative.

Suntem de acord că Parlamentul, deși este declarat „unica autoritate legiuitoare a țării”, nu poate, în condițiile actuale din România, în care se impune reformarea întregii ordini de drept – să realizeze această operă de înnoire legislativă și că participarea Guvernului, cel puțin în această etapă, poate fi acceptată.

Participarea Guvernului la elaborarea și adoptarea normelor juridice cu caracter primar prin punerea în lucru a instituției delegării legislative trebuie să se desfășoare cu

respectarea principiilor fundamentale ale democrației constituționale și a limitelor și condițiilor în care această instituție juridică poate fi folosită, urmare a modificărilor aduse prin revizuirea Constituției, în anul 2003. Acest lucru nu înseamnă că reglementarea actuală nu trebuie îmbunătățită. Dimpotrivă, după cum am arătat în cuprinsul lucrării, pot fi găsite soluții de îmbunătățire a cadrului normativ în materie.

Toate propunerile de *lege ferenda* în vederea optimizării instituției juridice a delegării legislative trebuie să nu piardă din vedere concluzia fundamentală ce derivă din întreaga noastră lucrare și anume necesitatea consolidării rolului Parlamentului ca fiind cea mai importantă garanție a democrației statului de drept.

Am încercat în această lucrare ca atât printr-o amplă activitate de documentare livrescă de tip comparativ cât și printr-o analiză bazată pe practicarea concretă a delegării legislative, să evidențiem beneficiile acestora în operaționalizarea exercițiului puterii cât și eventualele disfuncții, existente sau potențiale, ale sistemului democrației noastre constituționale.

BIBLIOGRAFIE

A. MONOGRAFII

1. **ADONIS Andrew** – *Parliament today*, Manchester University Press, 1990.
2. **ALEXANDRU Ioan, MATEI Lucica** – *Serviciile publice*, Ed. Economică, București, 2000.
3. **ALEXANDRU Ioan** – *Politică, Administrație, Justiție*, Ed. All Beck, București 2004.
4. **ALEXANDRU Ioan** – *Administrația publică, Teorii realități perspective*, ediția a IV-a, Ed. Lumina-Lex, București 2007.
5. **ALEXANDRU Ioan** – *Tratat de administrație publică*, Ed. Universul Juridic, București, 2008.
6. **ALEXANDRU Ioan, CĂRĂUȘAN Mihaela, BUCUR Sorin** – *Drept administrativ ediția a III-a revizuită și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2009 .
7. **ALEXIANU George** – *Curs de drept constituțional*, vol.I, Casa Școalelor, București 1930.
8. **APOSTOL-TOFAN Dana** – *Drept administrativ*, vol. I, Ed. All Beck, București, 2003.
9. **ARNIM Hans Herbert von** – *Staatslehre der B.R.D*, Verlag Vahlen, München, 1984.
10. **ARCY François d'** – *La représentation*, Ed. Economica, Paris, 1985.
11. **ARISTOTEL** – *Politica*, v. 10,3. Ed. Didot, Paris.
12. **AVRIL Pierre** - *Essais sur les partis*, L.G.D.J., Paris, 1986.
13. **AVRIL Pierre, GICQUEL Jean** – *Droit parlementaire*, III- ème édition, Ed. Montchrestien, Paris, 2004.
14. **BAGUENARD Jacques** – *L'état, une aventure incertaine*, Ed. Ellipses, Paris, 2000.
15. **BAILEY C.** – *The US Congress*, Blackwell, Oxford, 1990.
16. **BASTIT Michel** – *Naissance de la loi moderne*, PUF, 1990.

17. **BEYME Klaus von** – *The Political System of the German Federal Republic*, Farnborough, Hants Gower Press, 1983.
18. **BOC Emil** – *Separarea puterilor în stat*, Ed. Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca, 2000.
19. **BOGDANOR Vernon** – *Representative of the people? Parliamentarians and Constituents in Western Democracies*, Aldershot, England: Gower, 1985.
20. **BURDEAU Georges** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, L.G.D.J., Paris, 1966.
21. **BURDEAU Georges** – *Traité de science politique*, vol.2, LGDJ, Paris, 1967.
22. **BOURDEAU Georges** – *Manuel de Droit Constitutionnel et Institutions Politiques*, 20 édition L.G.D.S., 1984.
23. **CABANES Arnaud** – *Essai sur la Gouvernance publique*, Ed. Conalino, Paris, 2004.
24. **CADART Jacques** – *Institutions politiques et droit constitutionnel*, II- ème édition, Vol. I, Ed. L.G.D.J., Paris, 1979.
25. **CADART Jacques** – *Institutions politiques et droit constitutionnel*, III- ème édition, Vol. I și II, Ed. Economica, Paris, 1990.
26. **CAILLOSSE Jacques, HARDY Jacques** – *Droit et modernisation administrative*, Ed. La Documentation française, Paris, 2000.
27. **CAPITANT RENÉ** – *La reforme du parlementarisme*, Paris, 1936.
28. **CĂLINOIU Constanța, DUCULESCU Victor, DUCULESCU Georgeta** – *Tratat de teorie și practică parlamentară*, Vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2001.
29. **CĂLINOIU Constanța, DUCULESCU Victor** – *Drept parlamentar*, Ed. Lumina Lex, București, 2006.
30. **CĂLINOIU Constanța, DUCULESCU Victor, DUCULESCU Georgeta** – *Drept constituțional comparat*, Ediția a IV-a, Vol. I și II, Editura Lumina Lex, București 2007.
31. **CHALVIDAN Pierre Henri** – *Droit constitutionnel. Institution et Regimes Politiques*, Ed. Nathan, Paris, 1996.
32. **CHANTEBOUT Bernard** – *Droit constitutionnel et science politique*, XXII- ème édition, Ed. Armand Colin, Paris, 1995.
33. **CHAUVIN Francis** – *Administration de l'État*, Ed. Dalloz, Paris 2002.
34. **CHEVALLIER Jacques** – *La juridicisation des préceptes managériaux în Politiques et management public*, 1993.
35. **CHEVALLIER Jacques** – *L'État de droit*, 4-ème édition, Montchrestien, Paris, 2004.
36. **COBB Roger and ELDER Charles** – *Participation in American Politics, The Dynamics of Agenda-Building*, Allyn-Bacon, Boston, 1972.
37. **CONSTANT Benjamin** – *Les Principes de politique*, Ed. Hachette Pluriel, 2006.
38. **CONSTANT Benjamin** – *Despre libertatea la antici și la moderni*, discurs ținut la Ateneul Regal de la Paris, 1819.
39. **CONSTANTINESCU Mihai, DELEANU Ion, IORGOVAN Antonie, MURARU Ioan, VASILESCU Florin, VIDA Ioan** – *Constituția României, comentată și adnotată*, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București 1992.

40. **CORCUFF Philippe** – *Les grands penseurs de la politique*, Ed. Armand Colin, 2005.
41. **CRISTE Mircea** – *Controlul constituționalității legilor în România – aspecte istorice și constituționale* – Ed. Lumina-Lex, București, 2002.
42. **CROZIER Michel** – *La Société bloquée*, Ed. Le Seuil, Paris, 1970.
43. **DALMASSO Thierry** – *La délégation de pouvoirs*, Ed. Joly, Paris, 2000.
44. **DĂNIȘOR Gheorghe** – *Filosofia dreptului la Hegel*, Ed. Ramuri, Craiova, 2001.
45. **DĂNIȘOR Gheorghe** – *Teoria generală a dreptului*, Ed. Themis, Craiova, 2007.
46. **DĂNIȘOR Gheorghe, DĂNIȘOR Dan Claudiu, DOGARU Ion** – *Teoria generală a dreptului*, Ediția a 2-a, Ed. C. H. Beck, București, 2008.
47. **DĂNIȘOR Dan Claudiu** – *Drept constituțional și instituții politice*, Vol.II, Editura Europa, Craiova, 1996.
48. **DĂNIȘOR Dan Claudiu** – *Drept constituțional și instituții politice*, Vol I, Ed. Sitech, Craiova, 2006.
49. **DĂNIȘOR Dan Claudiu** – *Drept Constituțional și instituții politice-Vol.I Teoria Generală – Tratat*, Ed. C. H. Beck 2007.
50. **DEL VECCHIO Giorgio** – *Leții de filosofie juridică*, Ed.Europa Nova, București, 1994.
51. **DELEANU Ion** – *Instituții și proceduri constituționale*, Ed. C.H.Beck, București, 2006.
52. **DELEANU Ion** – *Drept constituțional și instituții politice*, București, 1991
53. **DELEANU Ion** – *Instituții și proceduri constituționale în dreptul românesc și în dreptul comparat*, Ed. C. H. Beck, București 2006.
54. **DISSESCU Constantin** – *Drept constituțional*, București, 1915.
55. **DISSESCU G. Constantin**– *Puterea și responsabilitatea guvernamentală în Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor*, Ed. Humanitas, București 1990.
56. **DRĂGANU Tudor** – *Formele fundamentale ale statului socialist român*, Editura Științifică, București, 1965.
57. **DRĂGANU Tudor** – *Introducere în teoria și practica statului de drept*, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 1992.
58. **DRĂGANU Tudor** – *Începuturile și dezvoltarea regimului parlamentar în România*, Ed. Dacia, Cluj Napoca 1995.
59. **DRĂGANU Tudor** – *Drept constituțional și instituții politice - Tratat elementar*, vol II, ed Lumina Lex 1998.
60. **DRĂGANU Tudor** – *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. Lumina Lex, București, 1998.
61. **DRUON Maurice** – *Ordonnances pour un État malade*, Éditions de Fallois/Editions du Rocher, Paris, 2002.
62. **DUGUIT Leon** – *Traité de droit constitutionnel*, vol. I și II, Ed. Bocard, Paris 1923.
63. **FAVEREAU Olivier** – *La procéduralisation du droit el la théorie économique*, în **Ph. COPPENS, J. LENOBLE** (coord) – *Démocratie et procéduralisation*, Bruxelles, 2000.
64. **FLOREA Paul** – *Neconstituționalitatea – Excepția de neconstituționalitate în procesul civil*, Ed. Scripta, București, 1998.

65. **FOILLARD Philippe** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, 11e édition, Ed. Paradigme, Orléans, 2005.
66. **GAUCHET Marcel** – *L' avènement de la démocratie, I, La révolution moderne*, Ed. Gallimard, Paris, 2007.
67. **GAUCHET Marcel** – *La crise du libéralisme*, Ed. Gallimard, Paris, 2007.
68. **GILESCU Valentina** – *Drept administrativ*, volumul I, C.M.U.B, 1974.
69. **GILIA Claudia, IVANOFF Ivan Vasile, ALEXANDRU Ioan** – *Sisteme politico-administrative europene*, Ed. Bibliotheca, 2007.
70. **GILIA Claudia, IVANOFF Ivan Vasile, ALEXANDRU Ioan** – *Sisteme politico-administrative europene*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Hamangiu, 2008.
71. **GREWE Constance, FABRI Hélène Ruiz** – *Droits constitutionnels européens*, Presses Universitaires de France, Paris, 1995.
72. **GICQUEL Jean** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, Ed. Monchrestien, Paris, 1985
73. **GICQUEL Jean** – *Droit constitutionnel et institutions politique*, Ed. Monchrestien, Paris, 1991
74. **GWYN William Brent** – *The meaning of Separation of Powers: an analysis of the doctrine from its origin to the adoption of the United States Constitution*, Tulane University, New Orleans, 1965.
75. **FAVOREU Louis** – *L'effet dissuasif de recours préventif en inconstitutionnalité în La Constitution et les valeurs. Mélanges en l'honneur de Dmitri Georges Lavroff*, Ed. Dalloz, 2005.
76. **FAVOREAU Louis, JOLOWICZ John-Anthony** – *Le contrôle juridictionnel des lois. Légitimité, effectivité et développements récents*, Paris, 1986.
77. **FAVOREAU Louis, JOLOWICZ John-Anthony** – *Cours constitutionnelles européennes et droits fondamentaux*, Ed. Economica, Paris, 1999.
78. **FIROIU V. Dumitru.**– *Istoria statului și dreptului românesc*, vol. II, Ed. Argonaut, Cluj Napoca 1998.
79. **FOILLARD Philippe** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, Ed. Paradigme, Paris, 2005.
80. **FROMAN A. Lewis** – *The Congressional Process. Strategies, Rules and Procedures*, Ed. Little Brown Boston, 1967.
81. **GREENSTEIN Fred** – *The Presidential Difference: Leadership Style from Roosevelt to George W. Bush*, 2nd Revised edition, Princeton University Press, 2004.
82. **HAMON Francis** – *Referendum: étude comparative*, Paris, L.G.D.J., 1995.
83. **HAQUET Arnaud** – *La loi et le règlement*, Ed.L.G.D.J, Paris, 2007.
84. **HAURIOU Maurice** – *Précis de droit constitutionnel*, 2- ème édition, Ed. Librairie du Recueil Sirey, Paris, 1929.
85. **HOURION Maurice** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, Editions Monchestien, Paris, 1968.
86. **IONESCU Cristian** – *Sisteme constituționale contemporane*, Ed. Șansa, București, 1994.
87. **IONESCU Cristian** – *Principii fundamentale ale democrației constituționale*, Ed. Lumina Lex, București, 1997.

88. **IONESCU Cristian** – *Drept constituțional și instituții politice*, vol. II, Ed. Lumina-Lex, București 1997.
89. **IONESCU Cristian** – *Regimul politic în România*, Ed. All Beck, București, 2002.
90. **IONESCU Cristian** – *Tratat de drept constituțional contemporan* – Ed. All Beck, București, 2003.
91. **IONESCU Cristian** – *Constituția României. Legea de revizuire comentată și adnotată cu dezbateri parlamentare*, Ed. All Beck, București, 2004.
92. **IONESCU Cristian** – *Regimuri politice contemporane*, Ed. All Beck, București, 2004.
93. **IONESCU Cristian** – *Tratat de drept constituțional contemporan* – ediția a II-a, Ed. C. H. Beck, București, 2008.
94. **IONESCU Romulus** – *Drept administrativ*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970.
95. **IORGOVAN Antonie, GILESCU Valentina** – *Drept administrativ și știința administrației*, Tipografia Universității București, 1986.
96. **IORGOVAN Antonie** – *Drept constituțional și instituții politice. Teoria generală*, Ed. Galeria J.L. Calderon, București, 1994.
97. **IORGOVAN Antonie** – *Tratat de drept administrativ*, volumul I, Ed. Nemira, București, 1996.
98. **IORGOVAN Antonie, CONSTANTINESCU Mihai, MURARU Ioan** – *Revizuirea Constituției României – Explicații și comentarii* –, Editura Rosetti, 2003.
99. **IORGOVAN Antonie, CONSTANTINESCU Mihai, MURARU Ioan, TĂNĂSESCU Elena Simina** – *Constituția României revizuită - comentarii și explicații*, Ed. All Beck, București, 2004.
100. **KEEFE J. William, OGUL S. Morris** – *The American Legislative Process. Congress and the States*, Englewood Cliffs, N.J., Prentice Hall, 1985.
101. **KELSEN Hans** – *Théorie generale de norme*, PUF, 1996.
102. **KELSEN Hans** – *Doctrina pură a dreptului*, Ed. Humanitas, București, 2001.
103. **KORNACKI J. John** – *Leading Congress: New Styles, New Strategies*, Washington D.C., Congressional Quarterly Press, 1990.
104. **LALUMIÈRE Pierre, DEMICHEL André** – *Les régimes parlementaires européens*, PUF, Paris, 1966.
105. **LAUFER Romain** – *Management public et modernisation de l'État, în L'administration française est-elle en crise?*, Ed. P. Muller, L' Harmattan, 1992.
106. **LAUVAUX Philippe** – *Les grandes démocraties contemporaines*, 3 - ème édition, Presses Universitaires de France, 2004.
107. **LECLERQ Claude** – *Droit constitutionnel et institutions politiques*, X-ème édition, Ed. Litec, Paris, 1999.
108. **LENIN Vladimir Ilici** – *Opere*, volumul 24, E.P.L.P., București, 1954.
109. **LEPĂDĂTESCU Mircea** – *Sistemul organelor statului în R.S.R.*, Ed. Științifică, București, 1966.
110. **LEPĂDĂTESCU Mircea** – *Teoria generală a controlului constituționalității legilor*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1974.
111. **LONGUET Claire-Emmanuelle** – *Le Congrès des États-Unis*, PUF, Paris, 1989.

112. **LOWI Theodore** – *The Personal President: Power Invested, Promise Unfulfilled*, Ithaca, New York, Cornell University Press, 1985.
113. **LOWI Theodore** – *Presidential Power: Restoring the Balance*, Political Science Quarterly, 100, 1985.
114. **MACAREL M. Louis Antoine** - *Cours de droit administrative*, 4-ème vol, Thorel, 2-ème édition, 1848.
115. **MALBERG René Carré de** – *Contribution a la théorie générale de l'État*, 2-ème vol, Ed. Librairie du Recueil Sirey, Paris, 1920-1922, reeditat C.N.R.S., 1962.
116. **MALBERG René Carré de** – *La loi, expression de la volonté générale*, Ed. Economica, 1984.
117. **MANIN Bernard** – *Principes du gouvernement représentatif*, Ed. Calmann-Lévy, Paris, 1995.
118. **MARC-LIPIANSKI Mireille** – *Crises et Crise*, Presses d' Europe, Nice, 1997.
119. **MARX Karl, ENGELS Friedrich** – *Opere*, volumul 4, Ed. politică, București, 1963.
120. **MATEI Lucica** – *Management public*, ediția a II-a, Editura Economică, București, 2006.
121. **MATHIOT André** – *Institutions politiques comparées: le pouvoir législatif dans les démocraties de type occidental*, les Cours de droit 1974, Institute d' études politiques, Paris, 1973-74.
122. **MATHIOT André** – *Le pouvoir exécutif dans les démocraties d'Occident*, Centre de polycopie, Université de Paris, Panthéon-Sorbonne, Cours de Droit, Paris, 1973-1974.
123. **MAYHEW David** – *Congress. The Electoral Connection*, New Haven, Yale University Press, 1974.
124. **MENNEL Stephen** – *Sociological Theory. Uses and Unities*, New York, Washington Praeger Publishers, 1974.
125. **MENY Yves, SUREL Yves** – *Politique comparées*, 8-ème édition, Ed. Montehrestien, Paris, 2009.
126. **MONTESQUIEU** – *De l'Ésprit de loi*, 1748.
127. **MURARU Ioan** – *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. Actami, București, 1993.
128. **MURARU Ioan, CONSTANTINESCU Mihai** – *Studii constituționale*, Ed. Actami, București 1993.
129. **MURARU Ioan** – *Drept constituțional și instituții politice, vol I*, Ed. Actami, București, 1995.
130. **MURARU Ioan** – *Drept constituțional și instituții politice* – Ed. Actami, București, 1997.
131. **MURARU Ioan, CONSTANTINESCU Mihai** – *Ordonanța guvernamentală. Doctrină și jurisprudență*, Ediția a II-a revăzută și completată, Ed. Lumina-Lex, București 2002.
132. **MURARU Ioan, TĂNĂSESCU Simina** – *Drept constituțional și instituții politice*, ediția a X-a revăzută și completată, Ed. Lumina-Lex, București, 2002.

133. **MURARU Ioan, CONSTANTINESCU Mihai** – *Drept parlamentar românesc*, Ed. All Beck, București, 2005.
134. **MURARU Ioan, TĂNĂȘESCU Simina** – *Drept constituțional și instituții politice*, vol. I și II, Ed. All Beck, București, 2005.
135. **NEGULESCU Paul** – *Curs de drept constituțional român*, București 1927.
136. **NEGULESCU Paul** – *Tratat de drept administrativ român*, vol I, Tipografiile Române Unite, București, 1925.
137. **NEUSTADT Richard** – *Presidential Power: The Politics of Leadership from Ford to Carter*, New York, Wiley, 1980.
138. **ONIGA Tudor** – *Delegarea legislativă*, Ed. Universul Juridic, București, 2009.
139. **OST François** – *Raconter la loi*, Ed. Odile Jacob, 2004.
140. **PACTET Pierre** – *Institution politiques. Droit constitutionnel*, 16-ème édition, Ed. Armand Colin, Paris, 1997.
141. **PACTET Pierre, SOUCRAMANIEN Ferdinand Mélin** – *Droit constitutionnel*, 26-ème édition, Ed. Dalloz, 2007.
142. **PARSONS Talcott** – *Reflections on the Place of Force in Social Problems*, New York, 1964.
143. **PARSONS Talcott** – *The Political Aspect of Social Structure*, Prentice Hall, 1966.
144. **PARSONS Talcott** – *Societies. Evolutionary and Comparative Perspectives*, Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1976.
145. **PASQUINO Gianfranco** – *Il bicameralismo imperfetto*, Ed. Il Mulino, Bologna, 1990.
146. **PHILLIPS Anne** – *The Politics of Presence*, Clarendon Press, Oxford, 1995.
147. **PLATON** – *Republica*, în *Opere* vol. V, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
148. **POMBENI Paolo** – *Introduction a l'histoire des parties politiques*, Paris, PUF, 1992.
149. **POPA Nicolae** – *Teoria generală a dreptului*, Ed. C.H.Beck, București, 2002.
150. **POPA Nicolae, DOGARU Ion, DĂNIȘOR Gheorghe, DĂNIȘOR Dan Claudiu** – *Filosofia dreptului – Marile curente*, Ed. All Beck, București, 2002.
151. **PORTELLI Hugues** – *Droit Constitutionnel*, 3-ème édition, Ed. Dalloz, 1999.
152. **PRÉLOT Marcel, BOULOUIS Jean** – *Institutions politiques et droit constitutionnel*, X-ème édition, Ed. Dalloz, Paris, 1987.
153. **PRINS Adolphe** – *La Démocratie et le régime parlementaire*, Bruxelles, 1884.
154. **RENAUT Alain** – *Era individului*, Ed. Institutul European, 1998.
155. **RENAUT Alain** (coord) – *Histoire de la philosophie politique, vol IV - Les critiques de la modernité politique*, Ed. Calmann-Lévy, 1999.
156. **RIKER H. William** – *Federalism: Origin, Operation, Significance*, Boston, Little Brown, 1964.

157. **RIVERO Jean** – *Droit administratif*, XII-ème édition, Ed. Daloz, Paris, 1985.
158. **RIVERO Jean, WALINE Jean** – *Droit administratif*, 20 édition, Ed. Dalloz, Paris 2004.
159. **ROMANO Santi** – *Lo stato moderno et la sua crisi, saggi di diritto costituzionale*, Milan Giuffré, 1969.
160. **ROSE Richard** – *Government against Subgovernments* in Richard Rose, Suleiman E.,(dir) - *Presidents and Prime Ministers*, Washington, American Enterprise Institute, 1980.
161. **ROSSITER Clinton** – *The American Presidency*, New York: Harcourt, Brace Jovanovitch, 1960.
162. **ROUSSEAU Jean Jacques** – *Contractul social*, Cartea I, cap. VI.
163. **ROUSSEAU Jean Jacques** – *Du Contrat Social*, 1762, Cartea a III-a.
164. **SABEL Robbie** – *Procedure at International Conferences*, Ed. Cambridge University Press, 2006.
165. **SAALFELD Thomas** – *The West German Bundestag after 40 Years*, West European Politics, vol. 13, 1990
166. **SERVENT Pierre** – *Le travail parlementaire sous la V-ème République*, Ed. Montchrestien, Paris, 2004.
167. **SHLESINGER Arthur** – *The Imperial Presidency*, Boston, Popular Library, 1974.
168. **SIMON A. Herbert**– *Administration et processus de décision*, Ed. Economica, Paris 1983.
169. **SMITH Gordon** – *Democracy in Western Germany*, London, Heinemann, 1979
170. **SMITH Gordon** – *Politics in Western Europe*,. Ed. Heinemann, London, 1989
171. **STAN Apostol** – *Puterea politică și democrația în România 1858–1918*, Ed. Albatros, 1995
172. **STUDENICHIN S. S.** – *Drept administrativ sovietic*, E.S.P.L.P.
173. **SUNDQUIST James** – *But the System won* in Myclos Salamon and M.S Lund. (dir.) - *The Reagan Presidency and the Governing of America*, Washington, The Urban Institute Press, 1984.
174. **TEODORESCU Anibal** – *Tratat de drept administrativ*, vol. I, Institutul de Arte Grafice, București 1929.
175. **TIMSIT Gérard** – *L'administration* in **GRAWITZ M., LECA J.**, *Traité de science politique*, PUF, 1985.
176. **TRAVERSA Silvio** – *Il Parlamento nella Costituzione e nella prassi*, Ed. Giuffre, Milano, 1990.
177. **TROPER Michel** – *Pour une théorie juridique de l'État*, PUF, 1994.
178. **VASILESCU Florin Bucur** – *Constituționalitate și constituționalism*, Ed. Național, București 1999.
179. **VIDA Ioan** – *Procedura legislativă*, ediție sub egida Parlamentului României, București, 1999.
180. **VIDA Ioan** – *Procedura legislativă*, Ed. Crater, București 1999.

181. **VIDA Ioan** – *Manual de legistică formală – Introducere în tehnica și procedura legislativă*, Ed. Lumina Lex, București, 2000.
182. **VILE M.J.C** – *Constitutionalism and the Separation of Powers*, second edition, Liberty Fund, Indianapolis, 1998.
183. **VÎNTU Ion, ANGHENE Mircea, STRĂOANU Mircea** – *Organele administrației de stat în Republica Socialistă România*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1971.
184. **VRABIE Genoveva** – *Drept constituțional și instituții politice contemporane*, Ed. Chemarea, Iași 1992.
185. **VRABIE Genoveva** – *Drept constituțional și instituții politice*, Ed. Ștefan Procopiu, Iași, 1993.
186. **VRABIE Genoveva** (coordonator) – *Les régimes politiques des pays de l’U.E. et de la Roumanie*, Ed. Regia Autonomă Monitorul Oficial, 2002.
187. **ZANDER Michael** – *The Law-making Process*, Ed. Weidenfeld & Nicholson, London, 1990.
188. **ZILLER Jacques** – *Administrations comparées. Les systèmes politico-administratifs de l’Europe des douze* Ed. Montchrestien, Paris, 1993.
189. **ZIPPELIUS Reinhold** – *Allgemeine Staatslehre*, 12 Aufl., Verlag C.H.Beck, München, 1985.

B. STUDII ȘI ARTICOLE ÎN REVISTE DE SPECIALITATE

1. **APOSTOL Dana** – *Despre natura juridică și regimul juridic aplicabil ordonanțelor Guvernului*, în Revista de Drept Public ianuarie –iunie 1995, nr. 1/1995, Ed. Atlas T&T, București 1995.
2. **APOSTOL TOFAN Dana** – *Considerații în legătură cu regimul juridic aplicabil ordonanțelor Guvernului*, în revista Dreptul, nr. 4/1998, București, 1998.
3. **BAUMGARTNER Frank** – *Parliament’s capacity to expand political controversy in France*, Legislative Studies, Quarterly XII,1, 1987.
4. **BODOAȘCĂ Teodor** – *Paradoxul ordonanțelor de urgență care reglementează domenii ce fac obiectul legilor organice*, în Revista Juridica, nr. 9-10/2001, București 2001.
5. **BOVERO Michelangelo** – *La democrazia di AGILULFO*, în *La Stampa*, pag. 27, 11 aprilie 2005.
6. **BRAD Ion** – *Inadmisibilitatea promovării prin ordonanță de urgență a unor prevederi din cuprinsul proiectelor de lege adoptate prin angajarea răspunderii Guvernului*, în Revista Dreptul, nr. 7/2006, București, 2006.
7. **BRAVEMAN Daan** – *Chadha: The Supreme Court as Umpire in Separation of Powers Disputes*, în *Syracuse Law Review*, vol. 35, nr. 2, 1984.
8. **CALISE M., MANNHEIMER R.** – *Misurare i governi: la distribuzione territoriale dei governanti italiani, 1948-1978*, în *Il Mulino*, no. 4/1981.
9. **CHEVALLIER Jacques** – *La Juridicisation des préceptes managériaux*, în revista *Politiques et management public*, nr. 4, 1993.
10. **CONSTANTINESCU Mihai** – *Conținutul Ordonanței de urgență a Guvernului*, în Revista Dreptul, nr. 8/1998, București, 1998.

11. **CROZIER Michel** – *L' État modeste, une grande ambition*, în Revista *Politiques et Management Public*, nr. 2, 1989.
12. **COURVOISIER Claude, DĂNIȘOR Diana** – *Idealul legii rare*, în Revista de Drept Public nr.4/2003.
13. **DAHRENDORF Ralf** – *Libertatea de exprimare pe banca acuzațiilor*, sursa:www.project-commentary/dahrendorf/french.
14. **DĂNIȘOR Gheorghe** – *Gândirea lui John Locke despre stat și drept*, în Revista de Științe Juridice, Craiova, 2000.
15. **DĂNIȘOR Gheorghe** – *Condițiile de validitate ale dreptului*, în Revista de Științe Juridice nr. 18/2000, Craiova
16. **DELEANU Ion** – *Delegarea legislativă – Ordonanțele de urgență ale Guvernului*, în Revista Dreptul, nr. 9/2000, București, 2000.
17. **DELEANU Ion** – *Construcția judiciară a normei juridice*, în Revista Dreptul, nr. 8/2004.
18. **DELEANU Ion** – *Unele observații cu privire la constituționalitatea ordonanțelor de urgență*, în Curierul judiciar, nr. 6/2006, București, 2006.
19. **DOUAT Etienne** – *Droit constitutionnel financier*, Editions du Juris- classeurs administratifs, fascicull 1461.
20. **FABRE Goyard** - *Genèse et déclin de l'État* în Revue Archives de Philosophie du Droit, Ed. Syrei, Paris, 1976.
21. **GEANGU Florentina, DRAGOMIRESCU Gabriela** – *Practica jurisdicțională a Curții Constituționale*, în Revista de Drept Public ianuarie –iunie 1995, nr. 1/1995, București 1995.
22. **IONESCU Cristian** – *Clasificarea și analiza tipologică a regimurilor politice contemporane*, în Revista de Drept Public ianuarie –iunie 1995, nr. 1/1995, București 1995.
23. **IORGOVAN Antonie, APOSTOL TOFAN Dana** – *Delegarea legislativă în România. Analiză comparativă în raport cu statele occidentale*, în Revista de Drept Public nr. 1/2001, București 2001.
24. **KRENT J. Harold** – *Separating the Strands in Separation of Powers Controversies*, în Virginia Law Review, vol.74, nr. 7, 1988.
25. **MARC-LIPIANSKY Mireille** – *Crisis et bureaucratie și L' État en question*, în L'Europe en formation, nr. 205/1986 și nr. 293/1994.
26. **MURARU Ioan, CONSTANTINESCU Mihai** – *Jurisdicția constituțională în România*, în Revista de Drept Public, nr. 1/1995, București 1995.
27. **MURARU Ioan, CONSTANTINESCU Mihai** – *Aprobarea ordonanței de urgență*, în Revista Dreptul, nr. 7/1998, București, 1998.
28. **POPA Nicolae** – *Jurisprudența Curții Constituționale. Delegarea legislativă. Ordonanța Guvernului. Condiții. Limite*, în Revista de drept public, nr. 3/2003.
29. **POPESCU Corneliu Liviu** – *Jurisprudența Curții Constituționale în materia delegării legislative privind ratificarea tratatelor internaționale*, în Revista Dreptul, nr. 1/1999, București, 1999.
30. **POPESCU Corneliu Liviu** – *Respingerea prin lege a unei ordonanțe a Guvernului declarate anterior ca fiind neconstituțională*, în Revista Dreptul, nr. 8/2002, București, 2002.

31. **POPESCU Corneliu Liviu** – *Data intrării în vigoare a actelor normative, în lumina dispozițiilor constituționale revizuite*, în Revista Dreptul, nr. 4/2004, București, 2004.
32. **POPESCU Corneliu Liviu** – *Domeniile de reglementare care nu pot face obiectul ordonanțelor de urgență ale Guvernului*, în Revista Dreptul, nr. 4/2006, București, 2006.
33. **SAMOȘENKO I. I.** – *Formele juridice de înfăptuire a funcțiilor statului sovietic*, în Statul și dreptul sovietic, nr. 3, 1956.
34. **STOCKER Gerry** – *Cinq propositions pour une théorie de la gouvernance* în Revue internationale de sciences sociales no. 155, mars 1998,
35. **ȘINC Alexandru Basarab** – *Considerații privind practica delegării legislative*, în Revista Dreptul, nr. 4/1994, București, 1994.
36. **ȘTEFĂNESCU Ion Traian** – *Constituția României privitoare la domeniile în care nu pot fi adoptate ordonanțe de urgență ale Guvernului*, în Revista de drept comercial, nr. 6/2006, București, 2006.
37. **COHEN Tanugi Laurent** – *Le droit sans l'État. Sur la démocratie en France et en Amérique*, PUF, coll. Recherches politiques, Paris, 1985.
38. **VIDA Ioan** – *Delegarea legislativă*, în Studii de drept românesc iulie – decembrie, nr.3-4/1999, Ed. Academiei Române, București, 1999.
39. **VIDA Ioan** – *Antinomii intraconstituționale*, Pandectele Române nr. 1/2004.

C. ALTE LUCRĂRI

1. *Geneza Constituției României, 1991 – Lucrările Adunării Constituante* –, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1998. Raportul final al forumului constituțional.
2. Curtea Constituțională – *Decizii de constatare a neconstituționalității 1992-1998, 1999 – 2003, 2004-2006*, Vol. I, II și III, Ed. CH.Beck 2007.
3. *Le domaine de la loi et du règlement*, 2-ème édition, Presses universitaires d'Aix-Marseille – Ed. Economica, Paris, 1981.
4. Raportul Comisiei Prezidențiale de Analiză a Regimului Politic și Constituțional din România.

D. LEGISLAȚIE ȘI REGULAMENTE PARLAMENTARE

1. *Constituția României*, republicată.
2. *Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004.
3. *Legea nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 29 noiembrie 2004.
4. *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, republicată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 25 august 2004, cu modificările și completările ulterioare.
5. *Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor*, cu modificările și completările ulterioare.

6. *Legea nr. 590/2003 privind tratatele*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 12 ianuarie 2004.
7. *Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 13 martie 2008, cu modificările și completările ulterioare.
8. *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 4 februarie 2005.
9. *Regulamentul Camerei Deputaților*, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2006, cu modificările ulterioare.
10. *Regulamentul Senatului*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005, cu modificările ulterioare.
11. *Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 4 martie 1992, cu modificările și completările ulterioare.
12. *Decretul Regal nr. 3.052/1940*, publicat în Monitorul Oficial, nr. 205 din 5 septembrie 1940.
13. *Decretul Regal nr. 1.626/1944 pentru fixarea drepturilor românilor în cadrele Constituțiunii din 1866 și cu modificările Constituțiunii din 29 martie 1923*, publicat în Monitorul Oficial, nr. 202 din 2 septembrie 1944.

E. DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. *Decizia Curții Constituționale nr. 37/1993 privind soluționarea excepției de neconstituționalitate a Precizărilor nr.110106/1993 ale Ministerului Finanțelor*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 1 septembrie 1993.
2. *Decizia Curții Constituționale nr. 5/1994* publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 10 martie 1994.
3. *Decizia Curții Constituționale nr. 2/1995 în legătură cu constituționalitatea Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 13 ianuarie 1995.
4. *Decizia Curții Constituționale nr. 102/1995 privind pronunțarea asupra recursului declarat împotriva Deciziei Curții Constituționale nr. 52 din 23 mai 1995*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 11 decembrie 1995.
5. *Decizia nr. 148/1997 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.1/1992 privind registrul agricol și ale Legii nr.68/1991*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 25 septembrie 1997.
6. *Decizia Curții Constituționale nr. 34/1998, cu privire la constituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998.

7. *Decizia Curții Constituționale nr. 83/1998 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.22/1997 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr.69/1991, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 8 iunie 1998 .*
8. *Decizia Curții Constituționale nr. 134/2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 121/2003 pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, precum și ale art. 17 alin. (1) și ale art. 18 din Legea concurenței nr. 21/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 10 mai 2005.*
9. *Decizia Curții Constituționale nr. 255/2005 privind sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2004 privind trecerea unor terenuri forestiere din proprietatea publică a statului și din administrarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva în proprietatea Arhiepiscopiei Sucevei și Răduților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005.*

F. DICționARE

1. *Dicționar Universal al Limbii Române*, Ed. Litera Internațional, 2006.
2. *Noul Dicționar Universal al Limbii Române*, prima ediție, Ed. Litera Internațional.
3. *Le Petit Robert*
4. **SHAFRITZ** M. Jay – *Dictionary of American Government and Politics*, The Doresey Press, Chicago, Illinois, 1988.
5. **DUHAMEL Olivier, MENY Yves** – *Dictionnaire constitutionnel*, P.U.F., Paris, 1992

G. SURSE INTERNET:

1. <http://www.ccr.ro>
2. <http://www.cdep.ro>
3. <http://www.clr.ro>
4. <http://www.senat.ro>
5. <http://www.forumconstitutional.ro>
6. <http://www.guv.ro>
7. <http://www.culegeri.ro>
6. <http://oll.libertyfund.org>
7. *encyclopediemicrosoft en ligne 2008*
8. <http://ro.wikipedia.org>.
9. <http://www.efm.bris.ac.uk>

H. PAGINI DE INTERNET ALE PARLAMENTELOR ȘI ALE CURȚILOR CONSTITUȚIONALE DIN MAI MULTE ȚĂRI EUROPENE